

EXPERTIZA JUDICIARĂ EVALUATORIE IMOBILIARĂ

~ Despre profesie, atitudine și responsabilitate ~

CUPRINS

PREFAȚĂ	11
1. Conceptul cărții.....	11
1.1. De ce și de unde acest concept?.....	11
1.2. Această carte este despre atitudine în expertiza tehnică judiciară	12
2. Cui se adresează cartea?.....	12
2.1. Să privim puțin altfel: cui nu se adresează cartea	12
2.2. Dar, totuși, cui se adresează cartea?.....	14
2.3. Mesaj adresat celor care debutează în domeniul expertizei judiciare evaluatorii.....	15
2.3.1. Fii umil, nu ești Dumnezeu!.....	15
2.3.2. Ești un artist, creator de opere de artă	16
2.3.3. Ești expus la riscuri, învață să te protejezi	16
2.4. Mesaj adresat celor care au experiență în domeniul expertizei judiciare evaluatorii.....	17
2.4.1. Nu te descuraja, ești important pentru domeniul expertizei judiciare	17
2.4.2. Și eu încă învăț.....	18
2.4.3. Să-i ajutăm pe cei care explorează sau sunt la început de drum	18
3. Destinația - ce s-a dorit de la această carte.....	18
3.1. Expertiza judiciară are formă umană	18
3.2. Sper să ajute	19
3.3. Informația în sine nu-ți este de folos, ai nevoie să dezvolți know-how	21
3.4. Strategii de lucru în expertiza judiciară	21
4. Limitări ale cărții.....	21
CAPITOLUL 1. INTRODUCERE	25
1. Ce este expertiza judiciară?	25
1.1. Condiții calitative ale raportului de expertiză omologabil	26
1.1.1. Procedură.....	26
1.1.2. Formă	27
1.1.3. Conținut	28
2. Caracteristici ale expertizei judiciare.....	28
2.1. Expertiza judiciară este o activitate reglementată	28

2.2. Activitatea de expertiză judiciară este subordonată procedural organului cu atribuții jurisdicționale	29
2.3. Activitatea de expertiză judiciară are caracter temporar	29
2.4. Activitatea de expertizare și calitatea de funcționar public a expertului judiciar	31
3. Ce este raportul de expertiză?	32
4. Caracteristici ale raportului de expertiză	33
4.1. Raportul de expertiză este un mijloc de probă	33
4.2. Raportul de expertiză judiciară este dispus cu scopul „lămuririi unor fapte sau împrejurări ale cauzei”	33
4.3. Raportul de expertiză tehnic judiciar este înscris autentic – ceea ce justifică recunoașterea importanței sale în cadrul procesului judiciar.	33
4.3.1. Efectele raportului de expertiză ca înscris autentic	34
5. Care este diferența dintre expertiza judiciară și raportul de expertiză	35
6. Cuprinsul raportului de expertiză	36
7. Raportul de expertiză, o lucrare juridică sau științifică?	39
8. Ce este expertul tehnic judiciar?	42
9. Ce este expertul tehnic judiciar consilier parte?	42
9.1. Diferența între expertul numit de către instanță și expertul consilier parte	43
9.2. Expertul tehnic judiciar consilier parte - între obiectivitate, imparțialitate și relația contractuală	44
9.3. Analiza și acceptarea activității de consultanță de către expertul consilier parte	47
9.4. Detalii comportamentale ale părții care pot sugera afectarea imparțialității expertului consilier	48
10. Obligativitatea expertizei judiciare	50
11. Cadrul legal al desfășurării activității expertizei tehnice judiciare	50
12. Cadrul profesional în domeniul expertizei judiciare	57

CAPITOLUL 2. CELE MAI BUNE PRACTICI ÎN EXPERTIZA JUDICIARĂ

JUDICIARĂ	60
1. Despre principii profesionale	60
2. Despre atitudinea profesională	61
3. Despre metodologia de lucru	85
3.1. Tehnica de lucru	87
3.2. Sistem de comunicare eficientă	87
3.3. Primirea misiunii de expertizare	88

3.4. Documentare prealabilă convocare	88
3.5. Convocare/inspecție la fața locului.....	89
3.6. Documentare ulterioară convocării/inspecției la fața locului	89
3.7. Materializarea raportului de expertiză	89
3.8. Depunerea raportului de expertiză	90
3.9. Monitorizarea omologării raportului de expertiză	90
3.10. Studiul hotărârii/deciziei instanței de judecată cu privire la înțelegerea și interpretarea prevederilor raportului de expertiză.	91

CAPITOLUL 3. ANALIZA ȘI SELECȚIA INFORMAȚIILOR IN

CADRUL EXPERTIZEI JUDICIARE .....

1. Colectarea datelor necesare realizării raportului de expertiză.....	92
1.1. Deschiderea dosarului în care s-a primit numirea	92
1.2. Accesarea dosarului electronic	93
1.3. Introducerea expertului	93
1.4. Studiul dosarului fizic	93
1.5. Convocare	94
1.6. Proceduri de diligență	96
2. Analiza informațiilor de fundamentare ale expertizei	97
2.1. Proba și raportul de expertiză	97
2.2. Admisibilitatea probelor și raportul de expertiză	97
2.3. Aprecierea raportului de expertiză ca probă de către instanța de judecată	102

CAPITOLUL 4. CODUL DE PROCEDURĂ CIVILĂ ȘI EXPERTIZA JUDICIARĂ .....

1. Art. 330 - încuviințarea expertizei.....	104
1.1. Caracterul științific al expertizei.....	105
1.2. Aprecierea necesității probei cu expertiza judiciară.....	114
1.3. Numărul experților tehnici judiciari	115
1.4. Expertul tehnic consilier parte	115
2. Art. 331: numirea expertului	116
2.1. Despre obiective	119
2.2. Ce este, de fapt, un obiectiv?	120
2.3. Despre termene	121
2.4. Ce este termenul	122
2.5. Cum se calculează termenul	123
2.6. Aspecte practice cu privire la termenele procedurale	123
2.7. Onorariul expertului judiciar	126
2.8. Dovada plății onorariului	127

3. Art. 332: recuzarea expertului	129
3.1. De ce este importantă înțelegerea recuzării expertului de către expert?.....	129
3.2. Cazuri de incompatibilitate absolută	130
3.3. Alte cazuri de incompatibilitate.....	130
4. Art. 333 înștiințarea și înlocuirea expertului.....	134
4.1. Citarea expertului judiciar	134
4.2. Ce este citarea în relația cu expertul judiciar?.....	134
4.3. Poate ignora expertul citarea?	135
4.4. Aducerea cu mandat.....	136
4.5. Sancționarea expertului judiciar.....	137
4.5.1. Sancționarea expertului tehnic judiciar în temeiul art. 187 C. pr. civ. – Cauze și apărări	137
4.5.2. Sancționarea expertului tehnic judiciar în temeiul prevederilor OG nr. 2/2000 – privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară – Cauze și apărări	142
5. Art. 334: ascultarea expertului	144
5.1. Pregătire, pregătire, pregătire	147
5.2. Fii succint și concis	147
5.3. Nu intra în ofensivă	148
5.4. Imaginația dezbaterii.....	148
5.5. Lasă loc pentru imprevizibil.....	149
6. Art. 335: efectuarea expertizei la fața locului.....	149
6.1. Ce înseamnă „Dacă”?.....	150
6.2. Necesitatea explicațiilor părților – o constantă în practica expertului judiciar.....	151
6.3. Citarea părților pentru efectuarea expertizei la fața locului.....	152
6.4. Transmiterea convocatorului.....	154
6.5. Monitorizarea convocatorului	155
6.6. Desfășurarea expertizei la fața locului	157
6.6.1. Introducerea	158
6.6.2. Observarea.....	158
6.6.3. Încheierea convocatorului – Procesul-verbal de prezență	159
6.7. Părțile și obligația legală să comunice expertului lămuriri	159
6.8. Impedimente generate de părți la realizarea expertizei.....	161
6.9. Riscuri ale expertului și impedimente generate de expert la realizarea expertizei.....	162

7. Art. 336: raportul de expertiză.....	164
7.1. Standardele de evaluare a bunurilor adoptate de către ANEVAR sau există alternativă?	165
7.2. Forma și depunerea raportului de expertiză	167
7.3. Particularități privind forma și depunerea raportului de expertiză	167
8. Art. 337: lămurirea sau completarea raportului	170
8.1. Lămurirea raportului.....	170
8.2. Completarea raportului de expertiză	172
8.3. Contradicția între opiniile experților	173
9. Art. 338: efectuarea unei noi expertize.....	174
9.1. Motive temeinice.....	174
9.2. Posibilitatea dispunerii unei noi expertize la cerere sau din oficiu.....	176
9.3. Efectuarea unei noi expertize de către alt expert	176
10. Art. 339: drepturi bănești ale expertului.....	178
10.1. Despre fapte penale în stabilirea onorariului.....	178
10.2. Despre onorariul expertului judiciar.....	180
10.2.1. Onorariul nu este un scop:.....	181
10.2.2. Onorariul este o consecință:	181
10.2.3. Onorariul se justifică prin atitudine și procedee profesionale de excepție.....	182
10.3. Despre metodologia de decontare.....	182
10.3.1. Identificarea și colectarea documentelor necesare depunerii în cadrul Biroului Local.....	182
10.3.2. Depunerea decontării și urmărirea încasării.....	185
10.4. Particularități ale decontării.....	185
11. Art. 340: Comisie rogatorie.....	187

Radu Bogdan Ștefan

EXPERTIZA JUDICIARĂ EVALUATORIE IMOBILIARĂ

~ Despre profesie, atitudine și responsabilitate ~

Universul Juridic

București

-2025-

Capitolul 1

Introducere

1. Ce este expertiza judiciară?

Expertiza judiciară este mecanismul, **raportul de expertiză** este produsul final.

Fiindcă se abordează expertiza judiciară în ansamblul său, nu se poate face abstracție de cel mai important document al acesteia: raportul de expertiză. Aceste două concepte, expertiza judiciară și raportul de expertiză, sunt interdependente, neputându-se discuta despre raport fără acțiunea de expertizare și invers.

Trebuie făcută o distincție între expertiză și raportul de expertiză.

Expertiza judiciară – ceea ce îmi place să denumesc „misiunea de expertizare” – nu se reduce la un simplu act de redactare a unui document tehnic, ci constă într-un proces complex și riguros care cuprinde toate etapele, acțiunile și demersurile întreprinse de către expert, de la momentul numirii sale oficiale până la data finalizării raportului de expertiză (atenție la formulare: finalizării, nu depunerii).

Această misiune implică mult mai mult decât aplicarea mecanică a unor cunoștințe tehnice. Este un demers cu caracter judiciar, științific și procedural, desfășurat sub autoritatea instanței și în conformitate cu un cadru normativ strict.

Ca parte a misiunii de expertizare, se pot enumera demersuri precum: analiza obiectivelor stabilite de organul jurisdicțional, comunicarea cu părțile, analiza documentelor existente în dosar, desfășurarea investigațiilor *in situ* etc. – toate în acord cu reglementările procedurale stricte, dar și cu standardele profesionale.

Raportul de expertiză constă în corolarul misiunii de expertizare, acesta fiind actul material, fizic, depus la instanța de judecată (organul jurisdicțional) prin care se răspunde în scris de către expert la obiectivele stabilite de către instanță. Acest document, depus oficial la dosar, reflectă rezultatul final al demersului tehnico-științific desfășurat de expert în cadrul mandatului conferit de organul jurisdicțional.

De precizat că simpla depunere a raportului de expertiză la dosarul cauzei nu echivalează cu finalizarea expertizei judiciare, atât instanța, cât și părțile având posibilitatea să solicite clarificări expertului pe marginea raportului de expertiză depus. În acest context, trebuie făcută distincția precizată anterior, între finalizare vs. depunere a raportului, expertiza judiciară putând continua și după depunerea raportului în condițiile în care se ridică aspecte necesar a fi lămurite. Doar odată cu lămurirea tuturor aspectelor considerate necesare de către instanța de judecată se va putea aprecia încheiată expertiza judiciară, moment ce corespunde cu omologarea raportului de expertiză.

Omologarea raportului de expertiză constă, de fapt, în admiterea acestuia de către instanța de judecată: nu mai sunt aspecte necesar a fi lămurite, proba cu expertiza judiciară fiind considerată îndeplinită, instanța putând proceda la judecarea cauzei în baza materialului probator deținut.

Pentru expert, omologarea raportului de expertiză este momentul în care misiunea sa de expertizare s-a finalizat, putând arhiva dosarul și proceda la decontarea finală a onorariului.

Sub aspect material, omologarea raportului de expertiză se constată indirect, neexistând (de regulă) o încheiere a instanței de judecată prin care să se dispună în mod expres „se omologează raportul de expertiză realizat de ..... în specialitatea .....”. De regulă, pentru a se concluziona că raportul de expertiză a fost omologat, instanța poate preciza, prin încheiere, că nu mai sunt alte aspecte de clarificat în ceea ce privește expertiza sau respinge obiecțiunile părții/părților, urmând a proceda la judecarea fondului cauzei, sau orice alt act procedural prin care se constată că se trece într-o nouă etapă de analiză a situației de fapt sau de drept și care nu mai privește raportul de expertiză în specialitatea evaluarea bunurilor imobile.

1.1. Condiții calitative ale raportului de expertiză omologabil

Omologarea raportului de expertiză se realizează prin raportare la un cuvânt-cheie, anume: **CREDIBILITATE**. Un raport de expertiză, **în ansamblul său**, trebuie să fie credibil.

Pentru a fi credibil, trei condiții calitative trebuie a fi permanent îndeplinite, anume:

1.1.1. Procedură

Îndeplinirea procedurilor conform legislației, în special în acord cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Standardelor de evaluare a